

§. XI.

De Paroecia Malax.

Meridiem versus confinis est paroeciae Närpës, versus septentrionem contermina est Mustafari, ad orientem adjacet paroeciae Laihela, ad occasum mari. In longitudine à *Ridbäcken* circa paroeciae Närpënsis limites ad insulam *Storskiäret*, mari vicinam, 5. mill. cum $\frac{3}{4}$. numerat, in latitudine 2. mill. efficit, mensurato intervallo, quod limites pagi *Tölby* in Mustafari paroecia & terminos pagi *Petalas* in Närpës intercedit. Paroeciam irrigat amnis, illi homonymus, qui, si latitudinem spectes, spatium 20. orgyj. occupat in iis locis, ubi latissimus est, si longitudinem consideres per 2. mill. procurrit. Tria quasi facit cornua: primum ab euronoto profilit juxta paludem *Ridträsket*, alterum ex *Heligån*, qui orientem respicit, tertium ex *Sarwijoki*, qui ad Leuco-notum vergit. Per varia aquarum praecipitia devolutus amnis, ad thrasciozephyrum tandem mari se infinat. Est quoque hic sinus, *Söderfierden* dictus, Finnice *Manlächti*, i. e. *Landsferd*, unde Sveci huc advenientes, elisa litera *n* & mutata terminatione, *Malax* fecisse videntur. Idem, $\frac{1}{2}$. mill. versus euronotum longitudine, & $\frac{1}{4}$. mill. latitudine comprehendens, *Munsmo* ac *Sundom* a *Solwo* & *Malax* distingvit, & mari juxta *Råören* imminens, isthmum efficit, quo *Sundom* & *Munsmo* cum continente jungitur. Hinc versus thrasciozephyrum in sinum *Wasensem* fretum excurrit, quod *Munsmoström* appellatur, 12. orgyjas altitudine exhauriens. Circa autumnum incredibilis Olorum multitudo hunc sinum frequentant, quarum fortasse plumae Sacello *Solwo*, in vicinia posito, nomen indidere. Nam pluma Finnice *Sulka* audit, quod in ablativo habet *Sulvaska*, unde, mutatis saltem vocalibus, & abjecta terminatio-

minatione finali, emergit *Solwo*. Lacus inveniuntur sequentes, *Unijärwi*, *Långsjön*, *Storsjön*, qui ceteros vincit magnitudine, *Deerträsket*, *Majorträsket* & *Heikiä*, qui maximam partem prospiciunt meridiem. Horti marini hisce abundant insulis: *Trutören*, qui inter ceteras magnitudine facile princeps est, ac $\frac{1}{4}$. mill. ab euronoto ad thrasciozephyrum in longitudinem extenditur, eodemque à continente sejungitur intervallo: *Trutskiär*, *Bastuskiär*, *Swartgrund*, *Rörören*, *Medeskiär*, *Söder* & *Norr-skiär*, *Storstensgrund*, *Alskiär*, *Långgrund*, *Lång* & *Enskiär*, *Gräs* & *Sillgrund*, *Malskiär*, *Algrund*, *Hög* & *Halören*, *Berggrund*, *Hermakari*, *Olsö*, *Hammskiär*, *Röketören*, *Stenskiär*, *Kutskinsören*, *Gräs* & *Skafören*, *Bockskiär*, *Granören*, *Håppakare*, *Furukläbb*, *Lieckaslot*, *Grönlande*, *Rönbuskören*, *Tuurlande*, *Kalfskiär*, *Biörkörens*, *Alören*, *Elfsgrund*, *Malaxkubbu* & *Storskiär*. Haec ob illud memorabilis est, quod ibi compareat coemeterium, muro lapideo cinctum, & altitudine dimidium unius orgyjae continens, quod inaugaratum dicitur a quodam Episcopo, eo tempore, quo multi huc olim ad salutem praemetu hostium confugerent a). Hae jam enumeratae insulae huc usque nullos habuerunt colonos: quare & loca, piscibus capiendis idonea, nulli hic peculiararia sunt,

N 3

a) Nisi conjectura me fallat, fuit hic ipse Arvidus Kurck, Aboensis dioeceseos Episcopus, qui metu Severini Norby, A:o 1522. per aestatem caedibus & rapinis crudelissime grassantis, primum quidem ad *Raumå*, inde vero navibus in *Ostrobotniam* confugiens, d. 22. Julii ejusdem anni solvit ex hortis marinis *Nerpesensibus*, qui *Malaxensibus* cohaerent. Videsis *Tegels Hist. Gust. I. p. 33. & 36.* nec non *Spegels Kyrckio Historia p. 399.* Credibile enim videtur, quod securitati suae conducere existimaverit, in hortis marinis versari potius; quam in continente, & praecipue quidem in hac, quae inter insulas, modo enumeratas, a continente remotissima est.